

KAZAK ÇOCUK EDEBİYATI

Yazar

Mehmet KAHRAMAN

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7679-09-1

Kitap Adı

Kazak Çocuk Edebiyatı

Yazar

Mehmet KAHRAMAN

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

FIC019000

DOI

10.37609/akya.596

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Dünyada çocuk edebiyatı ürünleri genel olarak okul öncesi, okul çağı ve gençlik kitapları olmak üzere kendi içinde üç bölüme ayrılır. Çocuk edebiyatı hitap ettiği kesimin küçük yaş grupları olması sebebiyle edebi değer taşıyıp taşımama konusu hep tartışla gelmiştir. Çocukların ilk edebi ve estetik beğenisinin oluşma, gelişme temelini oluşturan ve onları hayata hazırlayan çocuk kitapları bireylerin kişisel gelişiminde çok önemli rol oynamaktadır. 20. yy'ın ikinci yarısına kadar biraz görmezden gelinen, hatta kimi zamanmda edebiyat dışı sayılan çocuk kitapları birincil yetişkin edebiyatına karşı, ikincil konuma yerleştirilmiştir. Toplumları bireylerin oluşturduğu düşünüldüğünde her birey çocukluk everesinden geçip yetişkinliğe ulaşırken onun dil, edebiyat, estetik duygularının temelerini oluşturan çocuk edebiyatı ürünleri olmalıdır.

Kazak toplumu Sovyet öncesi çocuk edebiyatı ürünleri bakımından folklorik çocuk ürünleri örnekleri temelinde gelişen güçlü bir geleneğe sahiptir. Özellikle hanlıklar dönemi eserlerinin çeşitli vesilelerle kayıt altına alınan ürünleri araçılığıyla görünür hale gelen eserler masal, efsane, destan, şiir, şarkı-türkü, halk hikâyelerinden oluşmaktadır. Bu halk edebiyatı verimleri sonraki dönemlerdeki edebi türlerin biçim, şekil, içerik, tema ve dilsel temeli olarak kabul edilip benzer formlarda ama anonim değil, yazarlar tarafından üretilen örneklere dönüştüğü görülür.

Geçen asrın başına kadar sözlü edebiyat geleneğini sürdüren Kazak edebiyatı, 1917 Ekim Devrimiyle büyük bir değişim yaşamış, her şeyi resimi yoldan kayıt altına alan güçlü bir devlet otoritesi ve toplumsal örgütlenme modeliyle her şeye nizam veren anlayış çocuk edebiyatını da düzenleme gereği duymuştur. İşte bu anlamda partiden gelen emir ve kararlar ile yazarlar birliğinin

denetimiyle şekillenen bir çocuk edebiyatı yaratılmaya çalışıldığı görülür. Partinin ve yazarlar birliğinin çocuk kitapları yazılması yönünde kararlar alınması üzerine sosyalist/çağdaş Kazak çocuk edebiyatının ilk temsilcileri eserlerini yayınlamaya başlamıştır.

1918 yılında itibaren Kazak çocuk edebiyatı ürünlerinin tematik özellikleri partinin kararları ile belirlenir ve Lelinşil Kazak gazetesinde yayınlanır. 19. Asrın yazar çizer takımının eski yazma alışkanlıkları nedeniyle önce ikaz edildiği, ardından da vatan haini, sistem düşmanı ilan edilip cezalandırma yoluna gidilerek sistemin öngördüğü dil, üslup ve anlatı dışında kalan yazarlar şiddetli biçimde cezalandırılmıştır İlk dönem kaleme alınan kitaplara bakıldığında işlenen konular, yetişkinler için öngörülen edebiyat konuları olduğu, özelde gelecek nesilleri inşa etme düşüncesiyle yeni kurulan sistemin propogandası ağırlık teşkil etmektedir. Bu dönemde çocuk kitabı yazarlarının yukarıdan gelen emirleri yerine getirmek, ilk işleri çocuk kitabı yazmak haline gelmiştir. Yine de bu dönemde sistemli yazma mecburiyeti sebebiyle Kazak çocuk kitaplarında sayısal bir artış hemen dikkatleri çeker.

Yirmili yıllarda temelleri atılan sosyalist çocuk edebiyatı gerçek verimlerini ortaya koymaya başladığı yıllarda ikinci dünya savaşı patlak vermiş ve Sovyet toplumu savaşın etrafında kenetlenerek birlik ruhu edebiyat ürünlerine de yansımış ve bu dönemde çok sayıda vatan, millet, savaş, barış, kahramanlık temaları işleyen eserler kaleme alınmıştır. İkinci dünya savaşı yıllarında birçok ulusal dergi ve gazete gibi çocuk dergi ve gazeteleri de zorunlu olarak yayınlarına ara vermiş, birçok genç yazar da cepheye gidip aktif olarak savaşa katılmıştır. İşte bu sebepler dâhilinde Kazak çocuk edebiyatı birkaç yıl da olsa duraksama yaşamış, sınırlı sayıda eser kaleme alınmıştır. Özellikle ellili yıllarda parti ve yazarlar birliğinin çocuk edebiyatını geliştirmek için özel kararlar alınması ve uygulamalar yapılması, yeni matbaalar kurulmasıyla yazarlar birliğine yeni üyelerin katılımıyla çocuk

edebiyatında hızlı bir toparlanma görülür. Bu yeni dönemde yeni yazarların ortaya çıktığı, farklı yazarların kaleminden çıkan çocuk kitaplarının sayıca arttığı, kelitesinin de yükseldiği söylenebilir. Altmış-yetmişli yıllar ikinci dünya savaşını kazanmanın verdiği ilham ve coşkuyla hem tematik hem de biçimsel yönde çocuk edebiyatı ürünleri çeşitlenip sayıca artmıştır. Çocuk kitapları herkesin ulaşabildiği duruma gelmiştir ki bu dönemde ilk kez resimli çocuk kitapları basılmış, çocuk edebiyatı ürünlerinin oyunluk yönüne vurgu yapılarak bu çocuk kitaplarından hareketle yazılıp okullarda, çocuk tiyatrolarında vb yerlerde oynanan çocuk oyunları, ortaya çıkmıştır. Bağımsızlık yıllarına kadar benzer toblo tekrarlanarak devam ederken seksenli yıllarda Sovyet sistemi çatırdamaya başlamış ve doksanların başında da sistem çökmüştür. Ancak bağımsızlıkla birlikte gelen yeni dönem ve yeni özgürlük ortamı beraberinde ülkenin başta siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik alanda büyük değişikliklere yol açmış ve çöken eski sistemin yerine yenisini inşa etmek hayli uzun ve meşakkatli bir süreçten geçerken, özellikle eskiden devletin resmi bir kurumu gibi çalışan ve büyük destek alan edebiyat çevresi derinden etkilenmiş, eski alışkanlığa bağlı olanlara göre bir başı boşluk doğmuştur. Sovyet dönemi yazarlarının birçoğu siyasi ve ekonomik sebeplerle edebiyat çevresinden uzaklaşmış, devlet işletmesi olan matbaalar kapanırken birçok şair ve yazar eserlerini bastırarak imkân ve matbaa sıkıntısı çekmeye başlamıştır. Bu durum bağımsızlığın hemen akabinde çocuk edebiyatı sahasında bir gerilemeye sebep olurken yeni eser üretimi neredeyse durma noktasına gelmiş, basılan kitaplarda daha çok 90'lı yıllardan önceki dönemlerde yazılmış olan eserlerin tekrar basımı şeklinde devam etmiştir.

Bağımsızlığın edebiyata getirdiği yep yeni kazamınlar olduğu muhaktır. Buların ilki Sovyet dönemi sıkı takip ve sansürleme çalışmalarının terk edilmesiyle artık her türlü tema edebiyatın konusu haline gelmiştir. Özellikle en çok sansürlenenden dini ve

milli konularda şair ve yazarlar özgürce eserler kaleme almaya başlamıştır. İkincisi Sovyet sistemine uymayan görüşleriyle yasaklanan bütün aydınların eserleri serbestçe basılıp dağıtılması ve okunması olmuştur. Üçüncüsü, edebi değer ifade etmeyen, sadece devleti, komünist patiyi ve sosyalist politikayı öven ve ideolojik propoganda yapan yazarlar ortadan çekilmek zorunda kalmıştır. İkibinli yıllarda devletçi ekonominin yerini serbest ekonomi almasıyla birlikte taşlar yerine oturmuş, çocuk edebiyatı konusunda da bir kıpırdanma, bir canlanma görülürken, eski Sovyet dönemi şair ve yazarlarının yanına yep yeni isimler eklediği görülür.

20. asra damdasını vuran sosyalist düzenin dil ve edebiyat dünyasına çeşitli düzeylerde pozitif etkileri de olduğu söylenebilir. Bu dönemde eserlerin sayısı ve kalitesi belli bir seviyenin üstüne çıkarken çocuk kitapları dünya çocuk edebiyatı ürünleriyle (parti direktifleriyle zorunlu olarak) benzer niteliklere de ulaştığı söylenebilir. Özellikle psikoloji, sosyoloji ile pedagoji alanındaki bilimsel verileri çocuk kitabı yazarlarınca -biraz emirle de olsa- kullanılmak suretiyle bilimsel veriler eserlere yansıtılmıştır. Ayrıca geleneksel çocuk edebiyatı formları kullanılarak çok farklı temalar işlenirken, kimi zaman da dünya edebiyatında görülen formlar kullanılarak yerel temalar işlenmiştir. Bu çok uluslu sovyet toplumu projesinin bir neticesi olarak uluslararası kültürel değişim politikaları çocuk edebiyatı ürünlerine de biçimsel ve tematik çeşitlilik sağlamıştır.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
Kazak Çocuk Edebiyatı.....	1
 1. BÖLÜM	
19. Asır Kazak Çocuk Edebiyatı.....	11
 2. BÖLÜM	
20. Asırın İlk Çeyreğinde Kazak	
Çocuk Edebiyatı (1900-1920)	43
2.1. 1920-1940 Dönemi Kazak Sovyet Çocuk Edebiyatı.....	56
2.2. II. Dünya Savaşı Yıllarındaki	
Çocuk Edebiyatı (1940-1960).....	92
2.3. II. Dünya Savaşı Sonrası Kazak	
Çocuk Edebiyatı (1960- 1990).....	114
 3. BÖLÜM	
Bağımsızlık Sonrası Kazak	
Çocuk Edebiyatı (1990’Dan Bugüne)	125
 Kaynakça	139





KAYNAKÇA

- AHMETOV, Z., Mirzahmetov, M., Sızdykova, R. (1995). Abay Ansiklopediyası, Almatı: Atamura Baspası.
- AHMETOV, Ş. (1965). Kazak Balalar Edebiyatı Ojerki, Almatı: Mektep.
- AHMETOV, Ş. (1976). Kazak Sovyet Balalar Edebiyatı, Almatı: Mektep.
- AHMETOV, Z. (1973). Ölen Sözdin Teoriyası, Almatı.
- ADAMBAEV, B. (1976). Halık Danalığı, Kazak Makaldarı Men Şeşendik Sözderi, Almatı.
- AKTANOV, A. (2011). Balalar Edebiyatı: Kazak Balalar Dramaturgiyası Me-seleleri, Astana: Foliant Baspası.
- ALİMBAYEV, M. (1994); Beren Talant Berdibek, Halık Kenesi Dergisi, Almatı.
- AYŞOLAKOV, T. (2001) Körkem Şıgarmanın Estetikalık Tabiatı, Almatı: Gı-lım Yayınevi.
- AHMETOV, Ş., (1976), Qazaq Sovet Balalar Adebıyeti, Almatı: Mektep.
- AHMETOVA, U.E. (2017). Modern Kazak Çocuk Nesrinin Tematik Özel-likleri, Doktora ve Lisans Öğrencilerinin Uluslararası Bilimsel-Pratik Konferansı “Beşeri Bilimlerde Araştırma ve Yenilikler.” 12 Nisan 2017 / Düzenleyen: Kazakistan Cumhuriyeti Ulusal Bilimler Akademisi Aka-demisiyeni S.A. Kaskabasov. - Astana: L.N. LN Gumilyov ENU Yayınevi, 2017. s.161-166. Almatı.
- AYDAR, M. (1925) Üç avız Denen Şiir, Pione Jurnalı, no.1.
- AZİYEYEV, A. (1989). Kazaq Povesti. Almatı. Satırbaşna lalın
- BAYJANOVA, Z. (2008). Jalpı Pedagogika, Almatı: Taymas Baspa Üyi.
- BULKİŞEV, B. (1984). Zaman Bizdiki, Almatı: Jalın.
- BULKİŞEV, B. (1998). Sovyet dönemi Kazak edebiyatı. Almatı: Bilim.
- BERDİBAY, R. (2005). Epos-El Kazınası, c. I. Almatı.
- BEYSENBAYEVA, M. (2004). Kaharmandık Dini Dastandar. Akikat, No: 10, 91-92.
- BERDİBAY, R., (2006), Adebıyet Sinining Kokjiyegi, Turkistan: Turan.
- BERDİBAY, R., (2007), Ar Jildar Oylari, Turkistan: Turan.
- BİRAY, N. (2005). Ahmet Baytursınlı'na Göre Kazak Türkleri Yazılı Edebiya-tının Dönemleri ve Türleri, Millî Folklor, 17 (68), 67-77.

- BİRAY, N. (2011). Ahmet Baytursınlı – Şiirleri Üzerinde Dil ve Üslup İncelemesi, İstanbul: Bilge-Oğuz Yayınları.
- CUSİPOV, N. K. (2012). Kazak Folklorın Zerttev Meseleleri: XX. Gasırdın Bırınşı Jartısı. Pavlodar.
- ÇIKLA, S. (2005), “Tanzimattan Günümüze Çocuk Edebiyatı ve Bazı Öneriler”, Hece Aylık Edebiyat Dergisi, Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı, 9(104-105), ss.89-107.
- DİLEK, İ. (2019). Türk Dünyası Edebiyatında Represiya, Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, 48, s. 27-82.
- DOSMUHAMEDULI, H. (1991). Alaman, Almatı.
- DURUKOĞLU, S ve Montanaya, E. (2018). Çağdaş Kazak Türk Edebiyatı Yazarı Berdibek Sokpakhbayev’in Hayatı Edebî Kişiliği ve Eserleri, Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi, 6(16), s.131-149
- EBDİBAYKIZI, E. J. (2020, Mart 5). Gazeteci Aruvcan Akkulova’nın Röpotaj <https://baribar.kz/124035/balalar-talghamy-ertegi-zhazu-tasilin-qalaj-ozgertti/> ET. 02.08. 2020)
- EBDİKADİROV, K. (1958). Tandamalı Ölenderi, Almatı.
- EBDİRAHMANULI, Ö. (2002). XX. Gasırdın Bas Kezindegi Kazak Edebiyatı, Almatı: Kazak Üniversitesi.
- EGEVBAEV. A., ALİMBAEV M. (1979) Çocuk Şairi, Antoloji: Zaman ve Yazar , Almatı: Galemger.
- ELEVKENOV, Ş. (1991). Mağan Jumabayulı, Almatı: Revan.
- ELGEZEK, A. (2020, Mart 14). Jurnalist Botagözmen Sahbettesiv, : <https://massaget.kz/layfstayl/debiet/proza/61217/> E.T. 11.9. 2020)
- ERGÖBEK, K. (1992). Ötebay Turmanjanov, Almatı: Revan.
- ERGÖBEK, K. (2003). Arıstar Men Ağıstar, 1, 2 Kitap, Almatı: Örkeniyet.
- ERUBAYEV, S. (1994). Memgilik Ömür, Ebedi hayat [Metin]: Kısa Öyküler, Romanlar, Türküler ve Şarkılar, Hiciv Tasvirleri ve Sözler, Eleştirel Makaleler, Anılar / Derleyen: T. Kakışev; [ed. A. Estenov] - Almatı: Jazıvşı, -543 s.
- EVESBAEVA, P.T.(2018). Fantazi Gösteri Masallarının Hikaye Yapısı, Habarşı, Filologiya Seriyası, №3, sayı 171, s. 251-257
- EVEZOV, M. (2013). Abay Jolı, 1. Tom, Almatı: Jazıvşı, Tverdıy Pereplet.
- EVEZOV, M. (1991). Edebiyat Tarihi, Almatı: Mektep Baspası.
- EVEZOV, M. (1985). Zerttevler, Maklalar 18 tom, Almatı: Cazıvşı.
- GABDULLİN, M. (1974). Kazak Halıg Avız Edebiyatı, Almatı,
- GABDOLOV, Z. (1998) Maylinniñ Murası Men Mirası, Almatı.
- GASKABBASOV, S. (1990). Kazaktın Halık Prozası, Almatı.
- GÜLTEKİN, A., Çiftci, Z., & Yetim, A. (2012). Üniversitelerde çocuk ve gençlik edebiyatı öğretiminin sorunları. 3. Ulusal Çocuk Ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu , (s. 207-212). ANKARA.
- GOYGELDİYEV, M. (2008). Alaş Qozgalısı, Almatı.
- GABDİLLİN, M. (1974). Kazak Halık Ağız Edebiyatı, Almatı: Mektep.
- GORKİ, M. (1990). Jastar Jene Balalar Turalı, Almatı: Jalın.

- GORKİ, M.(1954/1956) Edebiyat Turalı , Almatı: Körkem Edebiyat Baspası
- IBRAYEV, Ő. (2019).Türk Halklarının Mitleri ve Destanlarında Evrensel Kavramların Düzeni. Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, 7 (16) , s.1203-1210.
- IBIRAYEV, Ő. (1993). Epos  lemi, Almatı.
- IBIRAYEV, Ő. (1993). Nanım-Senim  lenderin Saltka Jane Söz  nerine Katısı, Őahar. Epos  lemi, Almatı.
- ISGAGULI, D. (2005). Sıntalqı. Almatı: Jalın.
- İŐİMAKOVA, A, (2009). Alaş Edebiyetanuwı, Almatı.
- JEKSENBAEVA, T. (2018, Aralık 14). Tevelsizdik Őeciresi, <https://bi-lim-all.kz/olen/5036-T%C9%99uelsizdik-shezhiresi> TolkinJeksenbieva14.11.2017103095, E.T : 20.09.2020.
- JUMALİYEY, K. (2003). Egeyli Bir Nayza, Almatı: Arıs.
- JUMALİYEY, K. (1967). 18-19. Gasırdagı Kazak Edebiyatı. Almatı. Mektep.
- JUMALİYEY, K. (1957). Kazak Edebiyatının Keybir Meseleleri. Almatı. Mem-k rkemedebbaspası.
- JUMALİYEY, K. (2001). Kazak Edebiyatının Kısaşa Tarihi 1. Kitap. Almatı. Kazak  niversiteti.
- JUMALİYEY, K. (2002). Kazak Edebiyatının Kısaşa Tarihi 2. Kitap. Almatı. Kazak  niversiteti.
- JUMALİYEY, K. (1987). Kazak Sovyet Balalar Edebiyatı Jazıvşıları, Almatı.
- JUMALİEV, K.(1967). XVII-XIX Gasırdagı Kazak Edebiyat, Almatı.
- KARATAY, H. (2011b). Okuma Eđitimi Kuram ve Uygulama, Ankara: Berikan Yayınları.
- KASKABAYEV, S., Azerbayeva, B. (2004), “Babalar Sözi” Hikayalık Dastandar, Almatı: Foliant.
- KAZAK Makal Metelderi, 1990.
- KAZAK Balalar Edebiyatının Hrestometryası, Almatı: Mektep.1980.
- KAZAK Balalar Edebiyatının Hrestometryası, 3. Kitap Pavlador: Arman, 2004.
- KAZAK Sovet Balalar Jazuşıları, (1987), Enbek Jinaktarı, Almatı: Mektep.
- KAZAK Edebiyatının Kısaşa Tarihi, 2. Kitap, Almatı: Kazak Üniversitesi,2001.
- KOÇ K., İŐİNA, A., KORGANBEKOV, Bolat (2007), Kazak Edebiyatı, C. 1 (Kazak Folkloru Ve Sovyet Dönemi  ncesi Kazak Edebiyatı), İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayınları.
- KONIRATBAEV, A. (1991). Kazak Folklorının Tarihi, Almatı.
- KENZHALİN, K. (2000). Kazak Edebiyatı Tarihi, (Akt. İbrahim Yıldırım) Türk Dünyası Dil Ve Edebiyat Dergisi Sayı, 28, S. 80-85, [Http://Tdk.Gov.Tr/Wp-Content/Uploads/2014/10/200928kenzhalin.Pdf](http://Tdk.Gov.Tr/Wp-Content/Uploads/2014/10/200928kenzhalin.Pdf), Eriřim Tarihi, 02.05.2020
- KENESBAYEV, B. (1950) KazaK Baspas z niň Tarihinden, Almatı.
- KİRABAEV, S. (1998). Kenes Devirindeki Kazak Edebieti, Almatı: Bilim.

- LUKPAN, E. (2004). Sattar Kanatangan Kala, Ortalık Kazakistan, Akpan. – sayı 7 -6, s. 17, 19
- MAYLİN, B. (1960). Maylin Kitaptarı, 1.cilt, Almatı:Körkemedebiya baspası.
- MAYLİN, B. (1952). Tandamalı Şığarmalar, Almatı.
- MARŞAK, S. (1964). Balalarga, Almatı: Kazakistan Memlekettik Körkem Edebiyat Baspası.
- MEMESEYİT, T. (2003). Didar: Edebi Sın, Astana: Elorda.
- MİHALYLOV, V. (1992). Hironika Velikogo Djuta, Almatı.
- MİRZAHMETOV, Mekemtas (2002), Önsöz yerine, Halık Ağız Edebiyatı, <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/12852,onsozveyasozbasiyerinepdf.pdf>, E.T: 20.10. 2020
- MİRZAHMETOV, M. (2004); Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi, Kazak Edebiyatı II, Ankara: KTB Yayınları.
- MİRZAHMETOV, M. (1993). Kazak Kalay Orustandırıldı, Almatı: Mektep.
- MİRZAHMETOV, M. (2002, Ekim 23), Önsöz Yerine, Halık Ağız Edebiyatı, <https://Ekitap.Ktb.Gov.Tr/Eklenti/12852,Onsozveyasozbasiyerinepdf.Pdf>, E.T: 20.10. 2020.
- MİRZALİEV, K. (1982). Söz Sıkırı, Almatı:ЖJazıvşı.
- IBIRAYIM, B., (1990), Kazirgi Kazak Balalar Povesining Körkemdik Ereşelikleri, Almatı: Jalın.
- MUGANOV, Sabit (1932). XX. Gasırdağı Kazak Edebiyeti, Kızılorda.
- OSKENBAEV, S. (1970). Qazaq Balalar Prozasining Damu Tendensiyası, ‘fgk’ Gilimi Darejesin Alu Ushin Dayındalgan Disst. Avtoref. Almatı.
- OĞUZ, M. Ö.(1996). Çocukların “ Sayışmacası” Milli Folklor, sayı,16, s.24-29. Dünyası, <https://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=16&Sayfa=25>, E.T. 12.10.2020.
- OMARBEKOV, T. (1997). Tın Tumşalağan Şındıq, Juldız Jurnalı, Sayı. 6, s. 118-131.
- OMAROV, G. (1967). Tandamalı Ölender, Almatı.
- ORMANAOV, G.(1957). Set Saparı, Almatı.
- SAYADİLOVA, G. (2010). Tevelsizdik Kezindegi Kazak Prozasının Körkemdik Elemi - Avtoreferat. Almatı.
- SETİ, B. (2010, Ağustos 25). «Obşestvennaya Prozitsiya Gazeti, Proekt «DAT» № 29 (66).
- ŞİMŞEK, T., Vdg. (2011). Kuramadan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı El Kitabı, İstanbul: Kriter Yayınları.
- SEYFULLİN, S. (1998). Öleñderi Men Poemaları, Almatı: Körkem Adebiet Baspası.
- SEYFULLİN, S. (1993/1957). Edebiettri Men Poemaları, Almatı: Mektep Baspası.
- SEYFULLİN, S. (1993). Öleñderi Men Poemaları, Almatı: Mektep Baspası.
- SEYFULLİN, S. (1977) Tar Jol Taygak Keşüv, Almatı: Jazuvşı Baspası.
- SEFOLLİN, S. A. (1931). Qazaqtñ Eski Ādebiyet Nusqaları, Kızılorda.
- SIZDIKOVA, R. (2014). Kazak Edebi Tilinin Tarihi (XV-XIX Gasırlar): Köp Tomdık Şığarmalar Jinagı. Almatı: El-Şecire.

Kaynakça

- SÜYİNŞALİEV, H. (2006). Kazak Edebiyatı Tarihi, Almatı: Sanat Baspası.
- SIDIKOVNA, R. A. (2016, Nisan 1). Gariş Alemine Sayahat, Balabahşa, https://bilimdiler.kz/konkurs/bala_baksha/175-garysh-alemine-sayahat.html, E.T. 12.11.2020
- ŞAKENULI, J. (2013). Ak Balapan / Beyaz Yavru Kuş, İstanbul: Bilge Kültür.
- TAJIBAEV, E. (1961). Jas Jurnalga Jaksı Edebiat Jasnız, Juldız Jurnalı, sayı 6, s. 127.
- TAYMASULI, T. (2017, Kasım 30). BALA Tili: Takpak, Sanamak Misalleri, Til Ustartıv, <https://adebiportal.kz/kz/blogs/view/2206>, E.T. 26.11.2020
- TOGMUGABBETOV, A. (1939). Ölen Jır, Almatı.
- TURMANJANOV, Ö. (1926). Jastar Öleni, Lelinşil Jas, No: 1-2, s.1-4
- TURSINOV, E. (1976). Kazak Avız Edebiatin Jasavşılardıñ Bayıtkı Ökilderi, Almatı.
- TÜRK, V. (2002), “Kazak Aydınlanma Hareketi İçerisinde Ahmet Baytursinov ve Çalışmaları”, Türkler, Ankara, C. 18, s. 665-673. TDK. (2011), Türkçe Sözlük 10.Baskı, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.